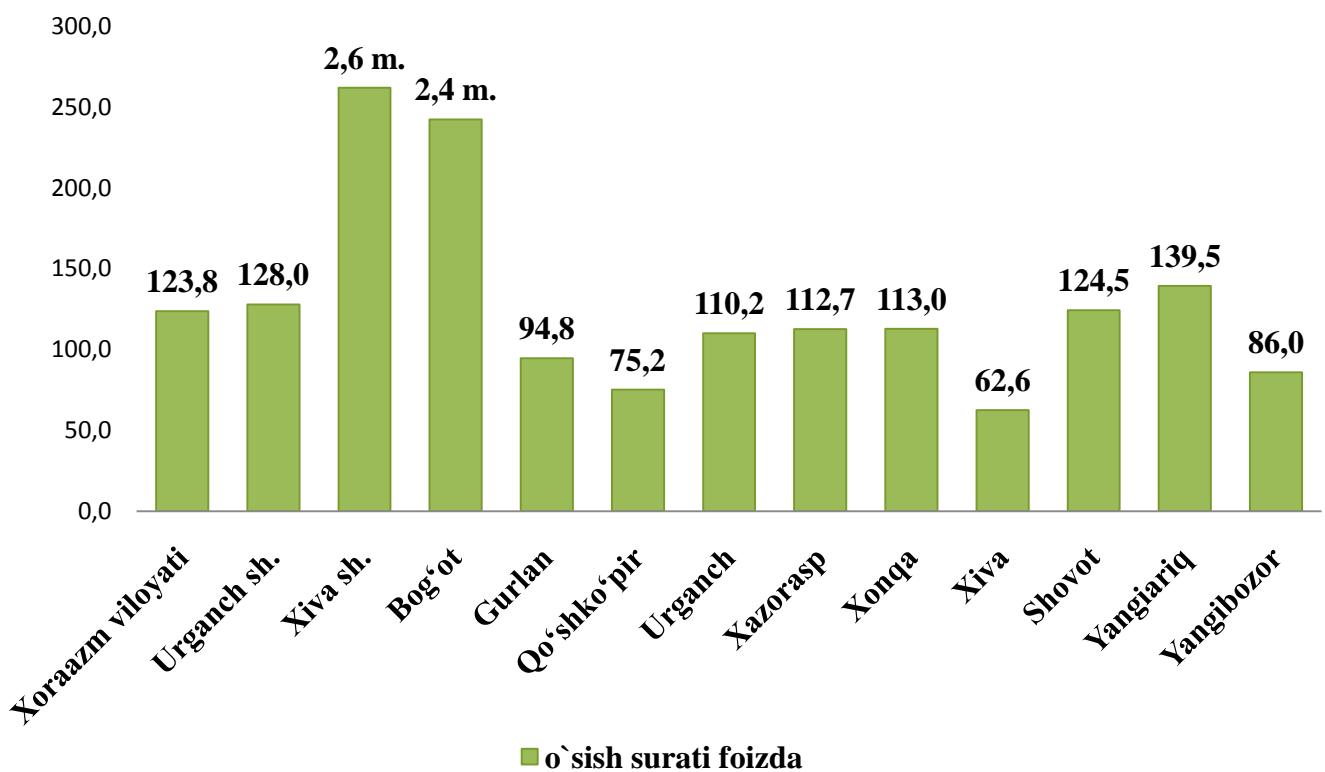

IV. INVESTITSIYALAR VA QURILISH

2020 yil yanvar-mart oylarida viloyatning iqtisodiyot va ijtimoiy sohani rivojlantirish uchun jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 807,6 mlrd. so‘m (dollar ekvivalentida 84,7 mln. AQSH doll.) miqdorida asosiy kapitalga investitsiyalar kiritilib, 2019 yilning shu davriga nisbatan 123,8 foizni, shundan xorijiy investitsiyalar 195,4 mlrd. so‘mni (jamiga nisbatan ulushi 24,2 foiz) tashkil etdi.

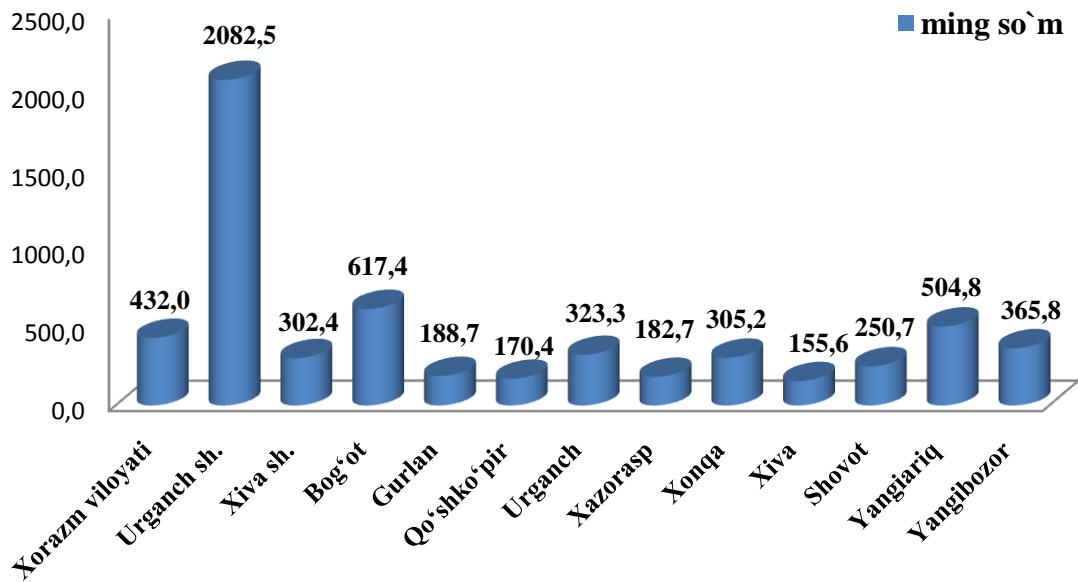
2020 yil yanvar-mart oylarida asosiy kapitalga investisiyalarning o`shish sur`atlari

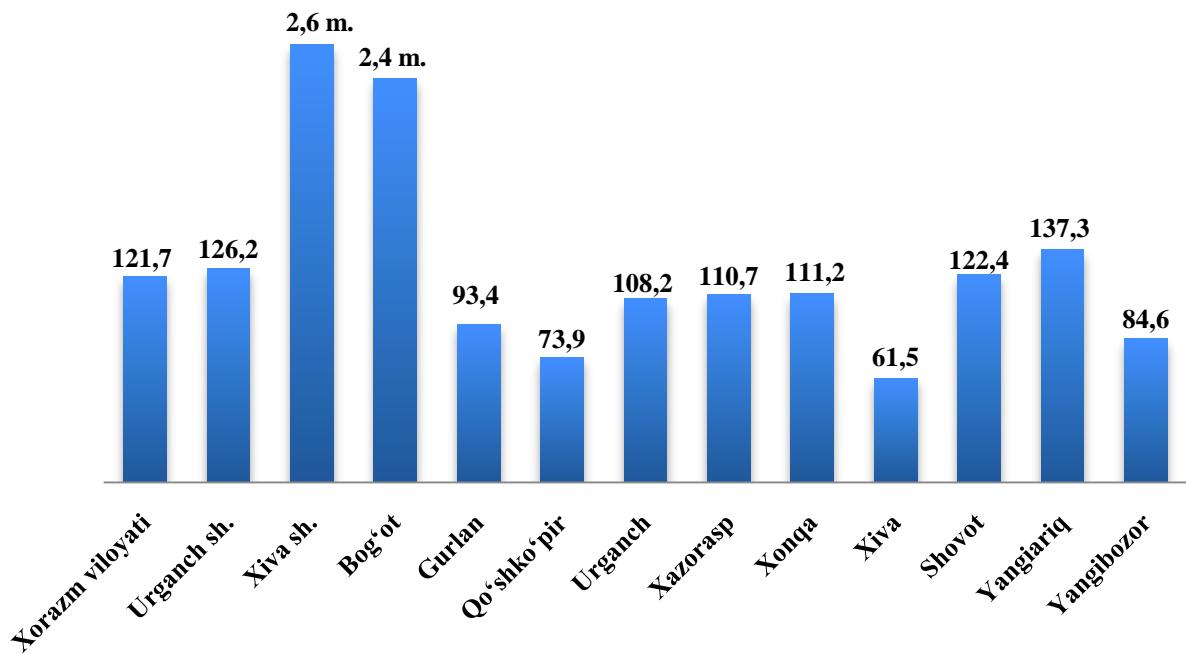
2020 yilning yanvar–mart oylarida jami asosiy kapitalga kiritilgan investisiyalarning deyarli yarmidan ko‘pi, ya’ni 57,5 foizi viloyatning 3 ta tumani hissasiga, jumladan Urganch shahri 37,1 foiz, Bog‘ot tumani 12,5 foiz va Urganch tumani 7,9 foizi to‘g‘ri keladi.

Ayrim tumanlarda asosiy kapitalga kiritilgan investisiyalarning yuqori o’sish sur’atlari kuzatildi. Jumladan o‘tgan yilning shu davriga nisbatan Yangiariq tumani 139,5 foiz, Xiva shahri 262,1 foiz, Urganch shahri 128,0 foiz, Shovot tumani 124,5 foiz va Bog‘ot tumani 242,6 foiz o’sish kuzatildi.

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar (foizda)

2020 yilning yanvar – mart oylarida aholi jon boshiga hisoblangan asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar xajmi bo'yicha yuqori ko'rsatkichlar Urganch shahri 2082,5 ming so'm (126,2 foiz), Bog'ot tumani 617,4 ming so'm (2,4 marta) va Yangiariq tumani 504,8 ming so'm (137,3 foiz) qayd qilindi.

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar
(2020 yil yanvar - mart oylarida)

	<i>mldr.so'm</i>	<i>o'sish sur'ati, %</i>	<i>yakunga nisbatan foiz</i>
--	------------------	--------------------------	------------------------------

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar	807,6	123,8	100,0
--	--------------	--------------	--------------

shu jumladan:

Markazlashgan investitsiyalar:	153,4	149,2	19,0
---------------------------------------	--------------	--------------	-------------

byudjet mablag'lari	23,5	38,1	2,9
---------------------	------	------	-----

O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi huzuridagi Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	-	-	-
--	---	---	---

tiklanish va taraqqiyot fondi mablag'lari	-	-	-
---	---	---	---

hukumat kafolati ostida chet el kreditlari	129,9	373,4	16,1
--	-------	-------	------

Markazlashmagan investitsiyalar:	654,2	119,0	81,0
---	--------------	--------------	-------------

korxonalarining o'z mablag'lari	253,3	192,2	31,4
---------------------------------	-------	-------	------

aholi mablag'lari	197,9	105,2	24,5
-------------------	-------	-------	------

xorijiy investitsiya va kreditlar	65,5	232,3	8,1
--------------------------------------	------	-------	-----

shundan:

to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya	34,3	126,9	4,2
---	------	-------	-----

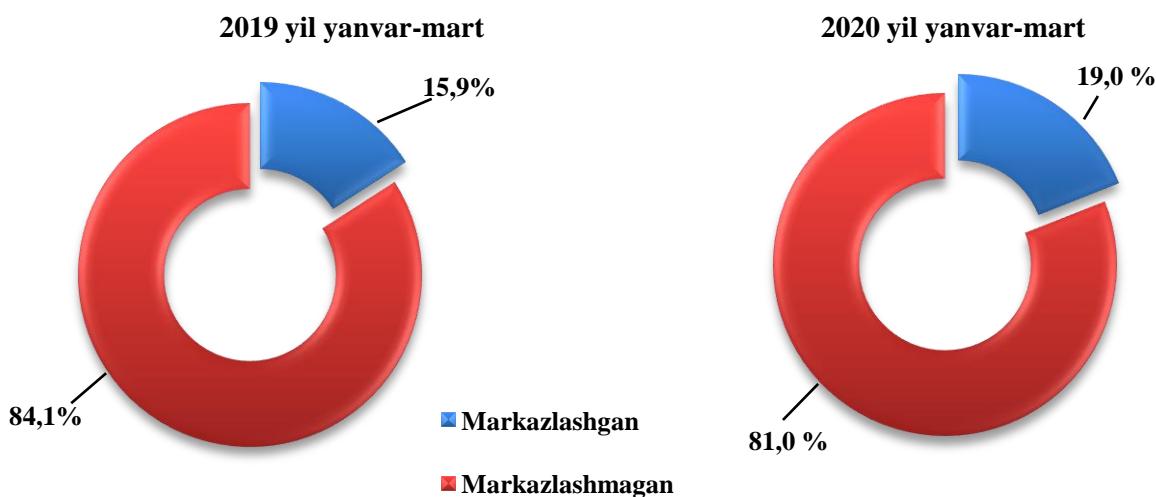
tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	137,5	68,2	17,0
---	-------	------	------

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning texnologik tarkibi
(2020 yil yanvar-mart)

	<i>jami</i>	<i>Davlat</i>	<i>Nodavlat</i>
Jami, mldr. so‘m	807,6	120,3	687,3
shu jumladan: umumiy hajmga nisbatan foiz ko‘rinishida			
qurilish-montaj ishlari	341,3	83,5	257,8
mashina, uskunalar, transport vositalari ishlab chiqarish va xo‘jalik jihozlar	416,4	32,7	383,7
Boshqa harajatlar	49,9	4,1	45,8

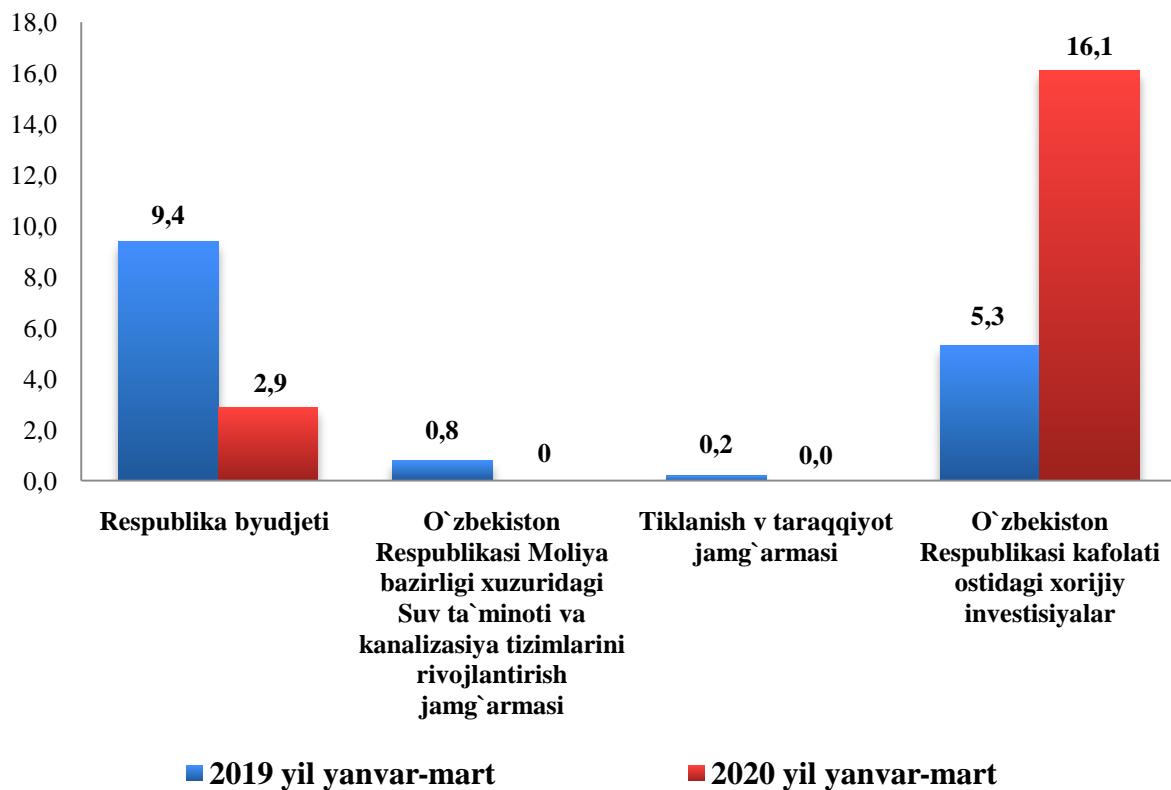
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning texnologik tarkibida Viloyat bo‘yicha qurilish – montaj ishlarining ulushi 42,2 foizni, mashina, uskuna, inventar sotib olishga harajatlar 51,6 foizni hamda boshqa harajatlar ulushi 6,2 foizni tashkil etdi.

**Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan
investitsiyalarning ulushlari**
(yanvar-mart holatiga)

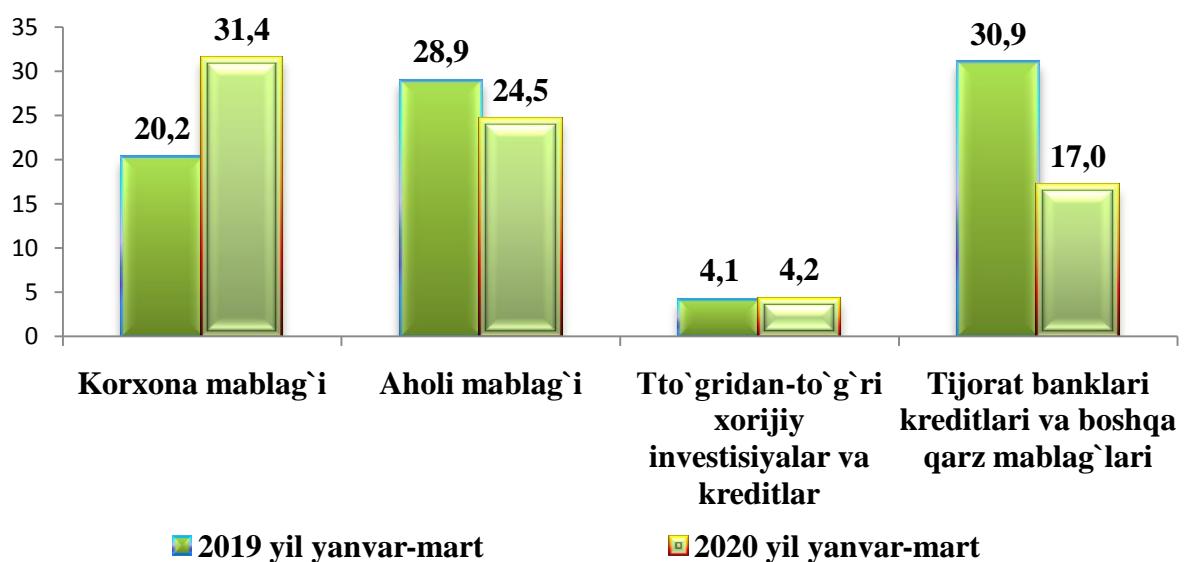
Viloyatda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari 2020 yil yanvar-mart oylarida mos ravishda 19,0 foiz va 81,0 foizlarni tashkil qilib, ushbu ko‘rsatkichlarning ulushlari o‘tgan yilning shu davrida 15,9 foiz va 84,1 foizlarni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashgan moliyalashtirish manbalari (ulushi foizda)

2019 yilning shu davri bilan solishtirganda O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy investitsiyalar ulushi 10,8 foiz punktga o'sgan, mos ravishda Tiklanish va taraqqiyot jamg'arma ulushi 0,2 foiz punktga kamaygan bo'lsa, Respublika byudjeti mablag'larining ulushi 6,5 foizli punktga kamaygan.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalari (ulushi, foizda)

**Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning moliyalashtirish
manbalari bo'yicha tarkibi**

	<i>Jami investitsiyalar mlrd. so'm</i>	<i>Shu jumladan moliyalashtirish manbalari bo'yicha: (mlrd. so'm)</i>						
		<i>Respublika byudjeti</i>	<i>Moliya vazirligi huzuridagi Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivjulantirish jamg'armasi i</i>	<i>Korxonalar va aholi mablag'i</i>	<i>Tijorat bank creditlari va boshqa qarz mablag'lari</i>	<i>Xorijiy investitsiya va kreditlar</i>	<i>Tiklanish va taraqqiyot jamg'armasi</i>	<i>Jismoniy tarbiya va sportni rivjulantirish</i>
Xorazm viloyati	807,6	23,5	-	451,2	137,5	195,4	-	-

Shahar va tumanlar:

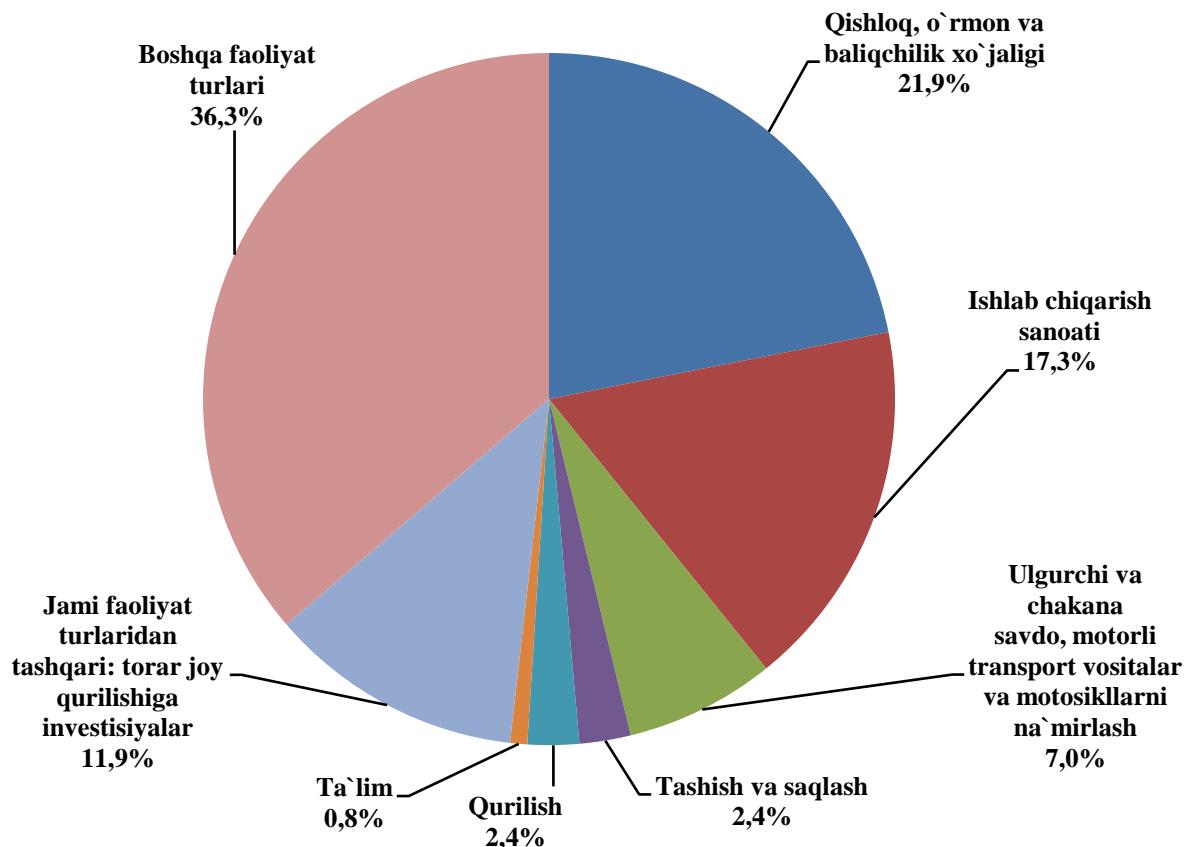
Urganch sh.	299,9	10,6	-	131,9	24,1	133,3	-	-
Xiva sh.	27,9	1,7	-	11,9	3,3	11,1	-	-
Bog'ot	101,2	0,1	-	50,7	28,5	21,9	-	-
Gurlan	27,9	1,1	-	17,2	5,8	3,8	-	-
Qo'shko'pir	29,3	0,9	-	20,9	7,5	-	-	-
Urganch	64,0	0,7	-	31,1	17,5	14,7	-	-
Xazorasp	45,3	2,1	-	27,3	5,3	10,6	-	-
Xonqa	56,7	1,7	-	39,9	15,1	-	-	-
Xiva	22,6	2,2	-	17,4	3,0	-	-	-
Shovot	42,5	1,0	-	35,0	6,5	-	-	-
Yangiariq	58,4	1,2	-	44,4	12,8	-	-	-
Yangibozor	31,9	0,3	-	23,5	8,1	-	-	-

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha 2020 yilning yanvar – mart oylarida
asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar xajmi**

	<i>Mlrd. so‘m</i>	<i>Jamiga nisbatan foizda</i>
Jami:	807,6	100,0
Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi	177,0	21,9
Tog‘- kon sanoati	-	-
Ishlab chiqarish sanoati	140,0	17,3
Elektr energiyasi, gaz va bug‘ konditsiyalangan xavo	143,0	17,7
Suv bilan ta’minalash, kanalizatsiya, chiqindilarni yig‘ish va qayta ishlash	13,9	1,7
Qurilish	19,0	2,4
Ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalari va mototsikllarni ta’mirlash	56,8	7,0
Tashish va saqlash	19,6	2,4
Ovqatlanish va yashash bo‘yicha xizmatlar	7,4	0,9
Axborot va aloqa	4,2	0,5
Moliya va sug‘urta faoliyati	6,4	0,8
Professional, ilmiy va texnik faoliyat	5,7	0,7
Ta’lim	6,2	0,8
Sog‘lijni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatish	27,9	3,5
San’at, ko‘ngil ochish va dam olish	15,9	2,0
Jami faoliyat turlaridan tashqari: turar joy qurilishiga investitsiyalar	96,5	11,9
Boshqa faoliyat turlari	68,1	8,5

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 60,7 foizidan ortig‘i quyidagi iqtisodiy faoliyat turlariga yo‘naltirildi: qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi (21,9 foiz), ishlab chiqarish sanoati (17,3 foiz) va elektr energiyasi, gaz va bug‘ konditsiyalangan xavo (17,7 foiz).

2020 yilning yanvar – mart oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar tarkibi

Asosiy kapitalga kiritilgan xorijiy investitsiya va kreditlar

2020 yilning yanvar – mart oylarida 195,4 mlrd.so‘m (dollar ekvivalentida 20,4 mln. AQSH doll.) yoki o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 310,3 foiz asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirildi.

Xorijiy investitsiya va kreditlarning eng katta ulushi Urganch shahrida (68,2 %), Bog‘ot tumanida (11,2 %), Urganch tumanida 7,5 % kuzatildi.

**Xorijiy investitsiyalarni o'zlashtirish,
kreditlarni qo'shgan holda**

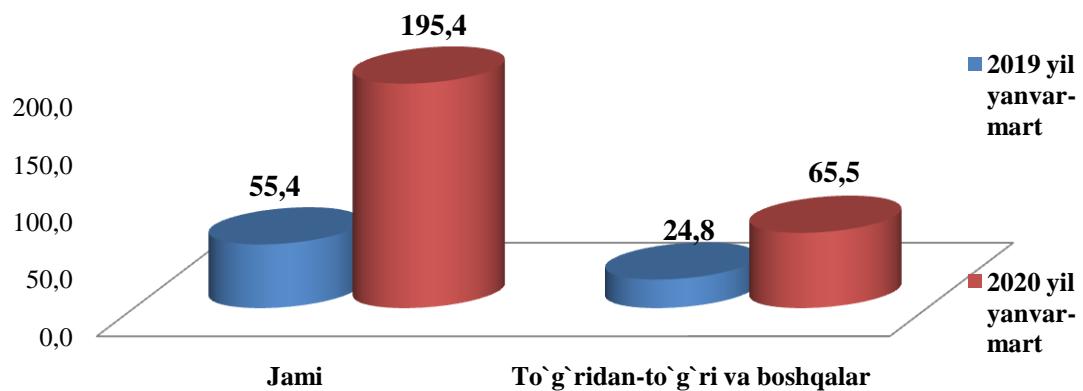
	<i>Xorijiy investitsiyalar o'zlashtirildi, mlrd. so'm</i>		<i>Xorijiy investitsiyalar, nisbatan % da</i>	
	<i>jamii</i>	<i>shu jumladan, kreditlar</i>	<i>jamiga</i>	<i>asosiy kapitalga investitsiyalar</i>
Xorazm viloyati	195,4	149,9	100,0	24,2

shahar va tumanlar:

Urganch sh.	133,3	129,9	68,2	44,4
Xiva sh.	11,1	-	5,7	39,9
Bog'ot	21,9	20,0	11,2	21,6
Gurlan	3,8	-	2,0	13,7
Qo'shko'pir	-	-	-	-
Urganch	14,7	-	7,5	23,0
Xazorasp	10,6	-	5,4	23,3
Xonqa	-	-	-	-
Xiva	-	-	-	-
Shovot	-	-	-	-
Yangiariq	-	-	-	-
Yangibozor	-	-	-	-

Xorijiy investisiya va kreditlarning jami asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalardagi ulushi 24,2 foizni tashkil qildi.

Xorijiy investisiya va kreditlarni o'zlashtirish (mlrd. so'm)

Jami o'zlashtirilgan xorijiy investitsiya va kreditlarni 66,5 foizi, ya'ni 129,9 mlrd.so'm (13,5 mln. AQSH doll.) O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar, 33,5 foizi xorijiy investitsiyalar 65,5 mlrd. so'm (6,9 mln.AQSH doll.), shundan to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar 34,3 mlrd. so'm (3,6 mln. AQSH doll.)ni tashkil qildi.

Ijtimoiy soha ob'ektlarini qurish

2020 yil yanvar-mart oylarida umumiy maydoni 694,6 ming kv.m. bo'lgan 3461 ta (2018 yilning yanvar-dekabriga nisbatan 91,1 foiz) shu jumladan qishloq joylarida 558,3 ming kv.m.(96,4 foiz) uy-joy foydalanishga topshirildi. Turar joy qurilishiga o'zlashtirilgan investitsiyalar 763,6 mlrd. so'mni yoki jami investitsiyalardagi ulushi 13,7 foizni tashkil qildi.

2020 yil yanvar – mart oylarida ishga tushirilgan turar joylar

	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>Ulardan yakka tartibdag'i turar joylar</i>	
	<i>ming kv.metr</i>	<i>2019 yil mos davriga nisbatan foizda</i>	<i>ming kv.metr</i>	<i>2019 yil mos davriga nisbatan foizda</i>
Xorazm viloyati	107,5	111,4	107,5	111,4
<i>Shahar va tumanlar:</i>				
Urganch sh.	20,2	105,2	20,2	105,2
Xiva sh.	0,3	201,2	0,3	201,2
Bog'ot	8,8	150,9	8,8	150,9
Gurlan	3,8	35,6	3,8	35,6
Qo'shko'pir	8,8	168,6	8,8	168,6
Urganch	9,6	117,0	9,6	117,0
Xazorasp	10,8	269,1	10,8	269,1
Xonqa	11,4	224,0	11,4	224,0
Xiva	4,2	68,3	4,2	68,3
Shovot	7,1	127,9	7,1	127,9
Yangiariq	13,3	108,1	13,3	108,1
Yangibozor	9,2	64,6	9,2	64,6

Yangi qurilish va rekonstruksiya hisobiga turar joylar va ijtimoiy ob'ektlarni ishga tushirish

	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>2019 yilning mos davriga nisbatan foizda</i>	
	<i>jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>	<i>jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>
Turar joylar umumiylar maydoni, ming kv.metr	107,5	75,4	111,4	97,7

ulardan:

yakka tartibdag'i turar joylar	107,5	75,4	111,4	97,7
--------------------------------	-------	------	-------	------

Namunaviy loyihalar asosida qurilgan yakka tartibdag'i turar joylar	-	-	-	-
---	---	---	---	---

Poliklinikalar (QVPlarni qo'shgan holda), qatnov	-	-	-	-
--	---	---	---	---

Ummumta'lim va ixtisoslash-tirilgan maktablar, o'quvchi o'rni	-	-	-	-
---	---	---	---	---

Suv tarmog'i, km	-	-	-	-
------------------	---	---	---	---

Gaz tarmog'i, km	-	-	-	-
------------------	---	---	---	---

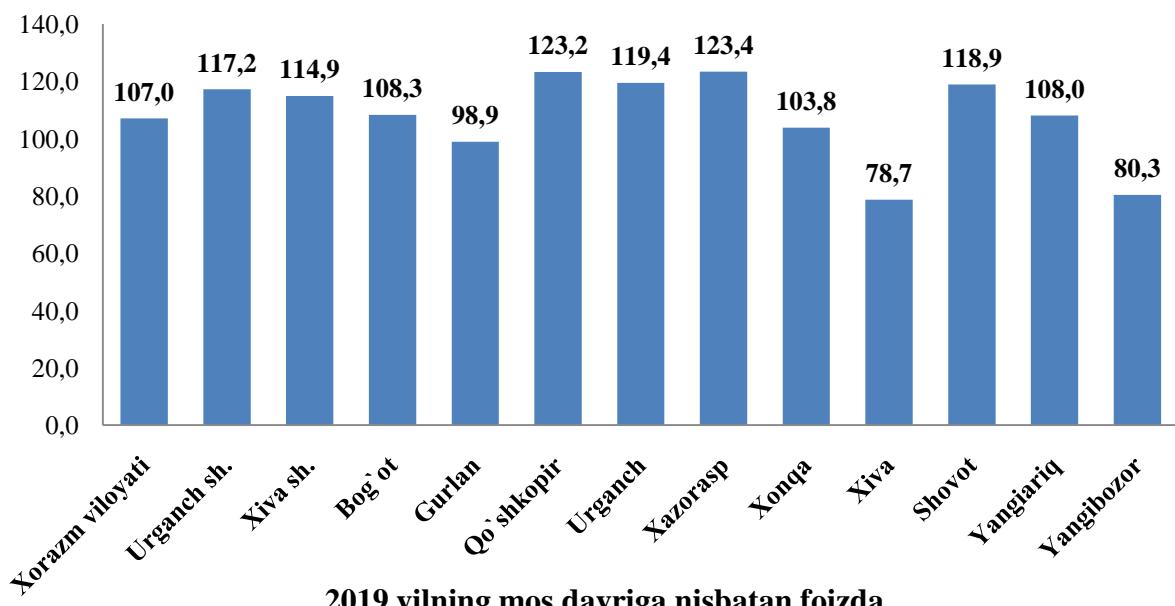
Ichimlik suvi tarmoqlari qurilishiga 2020 yilning yanvar-mart oylarida investitsiyalar o'zlashtirilmadi.

Gaz tarmoqlari qurilishiga 2020 yilning yanvar-mart oylarida investitsiyalar o'zlashtirilmadi.

Qurilish ishlari

2020 yil yanvar-mart oylarida 532,7 mlrd. so‘mlik qurilish ishlari bajarilib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 107,0 foizni tashkil etdi.

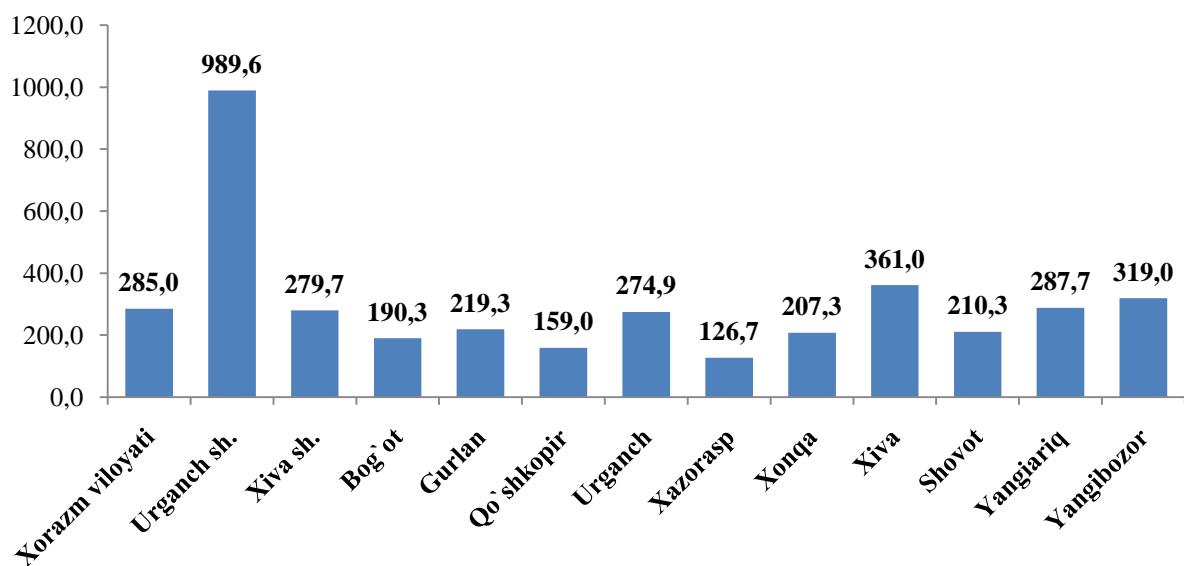
Shahar va tumanlar kesimida qurilish ishlari o‘sish sur’ati

2019 yilning mos davriga nisbatan foizda

Qurilish ishlari bo‘yicha yuqori o‘sish sur’atlari quyidagi shahar va tumanlarda: Xazorasp tumani 123,4 foiz, Qo’shko‘pir tumani 123,2 foiz va Urganch tumani 119,4 foiz o‘sish kuzatildi.

Axoli jon boshiga qurilish ishlari hajmi (ming so`mda)

Mulkchilik shakllari bo'yicha qurilish ishlari tarkibi

	<i>yanvar–mart</i>	
	<i>2019 y.</i>	<i>2020 y.</i>

Qurilish ishlari, mldr. so'm	436,6	532,7
-------------------------------------	-------	-------

shu jumladan:

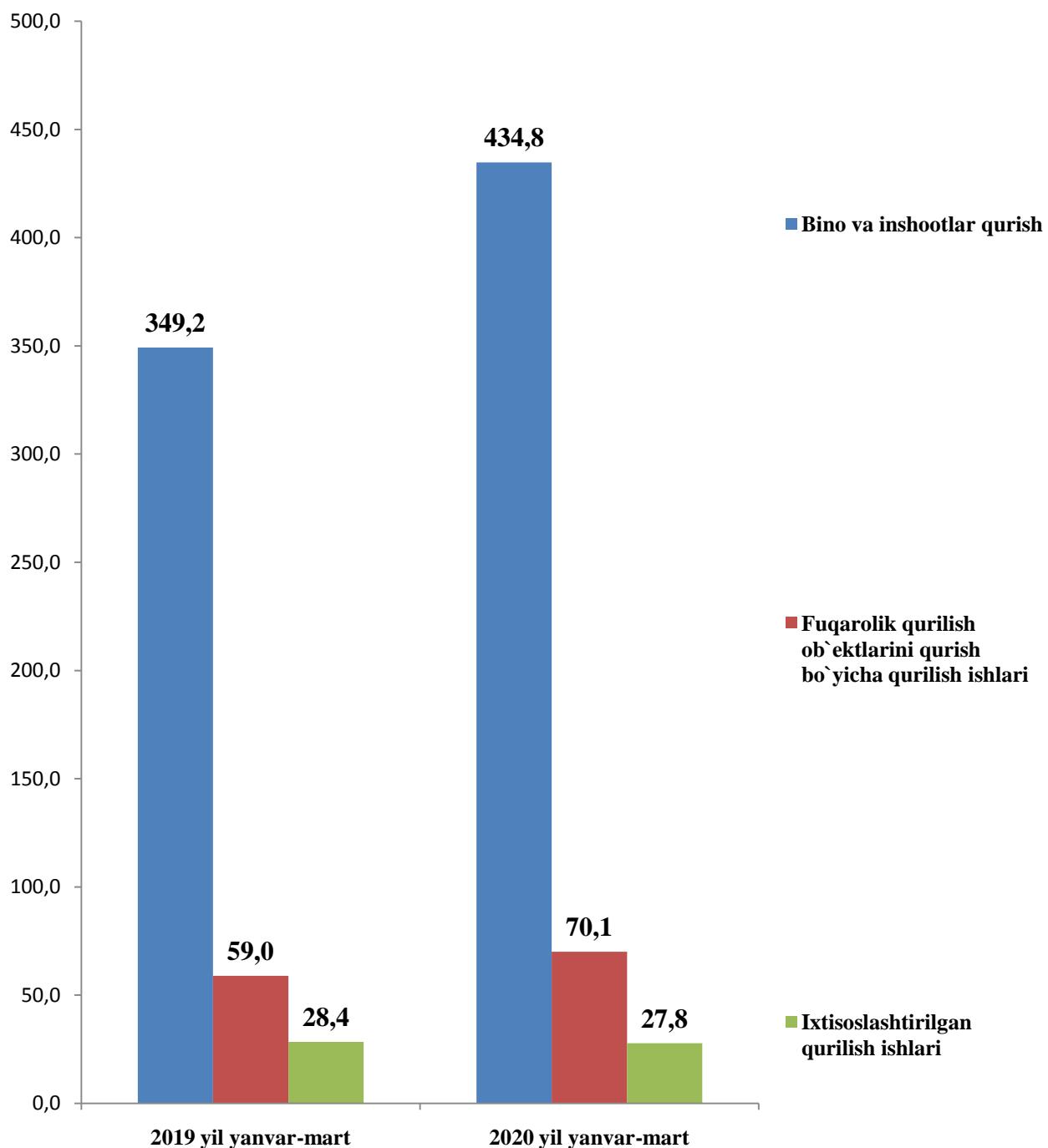
davlat	27,9	32,5
nodavlat	408,7	500,2

Nodavlat mulkchilik shaklidagi tashkilotlar tomonidan 500,2 mldr. so'mlik qurilish ishlari amalga oshirilib, jami qurilish ishlari hajmidagi ulushi 93,9 foizni (2019 yil yanvar-martiga nisbatan o'sish sur'ati 107,4 foizni) tashkil qildi.

Hududlar kesimida qurilish ishlari mulkchilik shakllari bo'yicha

	<i>Jami, mldr.so'm</i>	<i>shu jumladan mulkchilik shakllari bo'yicha, jami hajmga nisbatan foizda</i>	
		<i>davlat</i>	<i>nodavlat</i>
Xorazm viloyati	532,7	6,1	93,9
Urganch sh.	142,5	7,4	92,6
Xiva sh.	25,8	7,3	92,7
<i>tumanlar:</i>			
Bog'ot	31,2	8,5	91,5
Gurlan	32,4	6,3	93,7
Qo'shko'pir	27,3	2,5	97,5
Urganch	54,4	4,6	95,4
Xazorasp	31,4	5,4	94,6
Xonqa	38,5	3,2	96,8
Xiva	52,4	0,0	100,0
Shovot	35,7	9,5	90,5
Yangiariq	33,3	3,7	96,3
Yangibozor	27,8	16,7	83,3

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlari hajmi (mlrd. so'm)

Qurilish ishlari umumiy hajmining 80,0 foizi binolar va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish ishlari, 13,5 foizi fuqarolik qurilishi ob'ektlarini qurish bo'yicha qurilish ishlari va 6,5 foizi ixtisoslashtirilgan qurilish ishlariga to'g'ri keldi. SHu jumladan, umumiy hajmdan 82,7 foizi yangi qurilish hajmiga to'g'ri keladi.

**Shahar va tumanlar kesimida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha
qurilish ishlari hajmi (mlrd. so‘m)**

	<i>Qurilish ishlari, xizmatlar jami</i>	<i>shu jumladan iqtisodiy faoliyat turlari:</i>		
		<i>Bino va inshootlar qurilishi</i>	<i>Fuqarolik qurilishi ob’ektlari</i>	<i>Ixtisoslashtirilg an qurilish ishlari</i>
Xorazm viloyati	532,7	434,8	70,1	27,8
Urganch sh.	142,5	102,7	28,7	11,1
Xiva sh.	25,8	17,8	7,2	0,8
<i>tumanlar:</i>				
Bog‘ot	31,2	28,5	2,5	0,2
Gurlan	32,4	28,4	3,6	0,4
Qo‘suko‘pir	27,3	25,3	0,3	1,7
Urganch	54,4	40,5	11,9	2,0
Xazorasp	31,4	27,1	1,7	2,6
Xonqa	38,5	31,0	3,2	4,3
Xiva	52,4	49,6	2,2	0,6
Shovot	35,7	31,5	3,4	0,8
Yangiariq	33,3	31,1	1,6	0,6
Yangibozor	27,8	21,3	3,8	2,7

Viloyatda bajarilgan qurilish ishlaringin iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy qismi bino va inshootlar qurilishi (434,8 mlrd.so‘m) ga to‘g‘ri kelib, viloyat umumiy hajmida 81,6 foizni tashkil qildi. Shu bilan birga, fuqarolik qurilishi (70,1 mlrd. so‘m) ob’ektlari bo‘yicha bajarilgan qurilish ishlari viloyat umumiy hajmining 13,2 foizni hamda ixtisoslashtirilgan qurilish (27,8 mlrd. so‘m) ishlari 5,2 foizni tashkil etdi.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar – bu real mablag‘larni yaratishga yo‘naltirilgan investitsiyalar bo‘lib, quyidagilarni o‘z ichiga oladi: asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar, kapital ta’mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, er maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarga- barcha turdagи qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarini montaj qilish bo‘yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo‘jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmlari to‘g‘risidagi ma’lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foya olish maqsadida O‘zbekiston Respublikasi hududidagi korxona va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo‘lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o‘z mablag‘lari, qarz mablag‘lari yoki jalb qilingan mablag‘larni investitsiya ko‘rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalanimishini ta‘minlab beruvchi investitsion faoliyat sub’ektlari hisoblanadi.

To‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar – bu korxonaga to‘liq egalik qiluvchi yoki korxona aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo‘lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya’ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqigi ega bo‘lgan, to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o‘zi, shuningdek investor tomonidan amaldagi korxonalarini, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta’mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko‘rsatishlari mumkin. SHu bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo‘lsa aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo‘yicha qurilish-montaj, qayta ta’mirlash, kapital ta’mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarini montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug‘ullanadi.